

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ
ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ Α.Π.Θ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Επιστημονικός Κλάδος: Πολιτικοί Μηχανικοί
Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2008

Συντελεστές της έρευνας

Ιδρυματικά υπεύθυνος Γραφείου Διασύνδεσης ΑΠΘ

Παύλος Σμύρης, καθηγητής Δασολογίας ΑΠΘ

Επιστημονικά υπεύθυνοι Γραφείου Διασύνδεσης ΑΠΘ

Λουκάς Ανανίκας, καθηγητής Αγροτικής Οικονομίας ΑΠΘ

Αντώνης Κορωνάιος, επίκουρος καθηγητής Γεωλογίας ΑΠΘ

Επιστημονικά υπεύθυνη μελέτης

Χριστίνα Αθανασιάδου, δρ. ψυχολόγος, στέλεχος του ΓΔ ΑΠΘ

Υπεύθυνος στατιστικής επεξεργασίας δεδομένων

Κώστας Ζαφειρόπουλος, δρ. στατιστικός, εξωτερικός συνεργάτης του ΓΔ ΑΠΘ

Μέλη της ερευνητικής ομάδας, στελέχη του Γραφείου Διασύνδεσης ΑΠΘ

Ματσούκα Κική

Μπιτσιάδου Λένα

Παπακώτα Κατερίνα

Τσιφτελίδου Αγγελική

Τσουλφάς Δημήτρης

Φαράντζου Αγάθη

Φαρδή Δήμητρα

Συγγραφή έκδοσης

Χριστίνα Αθανασιάδου, δρ. ψυχολόγος, στέλεχος του ΓΔ ΑΠΘ

Παπαδοπούλου Σεβαστή, εξωτερικός συνεργάτης του ΓΔ ΑΠΘ

Επιμέλεια έκδοσης

Γκατζογιάννης Σπυριδών, εξωτερικός συνεργάτης του ΓΔ ΑΠΘ

Κυριακίδου Ελένη, Προϊσταμένη του ΓΔ ΑΠΘ

Ματσούκα Κική, στέλεχος του ΓΔ ΑΠΘ

Παπαδοπούλου Σεβαστή, εξωτερικός συνεργάτης του ΓΔ ΑΠΘ

Εισαγωγή

1.1. Στόχος της έρευνας

Η έρευνα για την απορρόφηση των αποφοίτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην αγορά εργασίας διεξήχθη από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ το ακαδημαϊκό έτος 2004-05, με την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξη των Πρυτανικών Αρχών του Ιδρύματος. Τα συνολικά αποτελέσματα της έρευνας δημοσιεύθηκαν τον Ιούλιο του 2006 και διανεμήθηκαν σε όλα τα Τμήματα του ΑΠΘ, σε ειδική έκδοση του Γραφείου Διασύνδεσης με τίτλο «Μελέτη Απορρόφησης Αποφοίτων ΑΠΘ στην Αγορά Εργασίας».

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με βάση κοινή μεθοδολογία (δείγμα, ερωτηματολόγιο, εννοιολογικό πλαίσιο & οδηγός ερωτηματολογίου) που επεξεργάστηκε η Οριζόντια Δράση Υποστήριξης των Γραφείων Διασύνδεσης των Ελληνικών ΑΕΙ για όλα τα Πανεπιστήμια της χώρας. Η τελική διαμόρφωση της κοινής μεθοδολογίας έγινε κατόπιν συνεργασίας της Οριζόντιας Δράσης με τα Γραφεία Διασύνδεσης των Πανεπιστημίων.

Γενικός σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της κατάστασης και του είδους της απασχόλησης του συνόλου των αποφοίτων του Ιδρύματος καθώς και η διερεύνηση των τρόπων ένταξής τους στην απασχόληση. Ειδικότερα, στόχος της μελέτης ήταν να διερευνηθεί: α) ο βαθμός ένταξης των αποφοίτων στην απασχόληση, β) η ποιότητα της ένταξης, δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης όσων εργάζονται και γ) η διαδικασία μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση.

1.2. Μεθοδολογία της έρευνας¹

Προκειμένου να διερευνηθούν τα παραπάνω ειδικά πεδία-αντικείμενα διερεύνησης της μελέτης, κατασκευάστηκε ένα 14σέλιδο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε ερωτήσεις σχετικά με: α) τις σπουδές, β) την κατάσταση απασχόλησης των αποφοίτων σήμερα, γ) το ιστορικό απασχόλησης ή ανεργίας των αποφοίτων και δ) την επιθυμητή εργασία.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η τηλεφωνική συνέντευξη από εκπαιδευμένους στο ερωτηματολόγιο συνεντευκτές. Η τηλεφωνική συνέντευξη προτιμήθηκε έναντι της ταχυδρομικής αποστολής του ερωτηματολογίου, καθώς το ποσοστό ανταπόκρισης του πληθυσμού θα ήταν με τον τρόπο αυτό μεγαλύτερο. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις διεξήχθησαν από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ και ολοκληρώθηκαν το διάστημα Ιανουάριος – Μάρτιος 2005.

Στη συνέχεια, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια περάστηκαν σε ειδικό λογισμικό στον Η/Υ, προκειμένου να γίνει η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων, η οποία ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2005. Για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το Στατιστικό Πακέτο για τις Κοινωνικές Επιστήμες (Statistical Package for Social Sciences, S.P.S.S.). Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν α) η περιγραφική στατιστική με σχετικές συχνότητες (ποσοστά) και β) ο έλεγχος του χ^2 προκειμένου να διαπιστωθεί η επίδραση των ανεξάρτητων μεταβλητών του φύλου και του επιστημονικού κλάδου στην κατάσταση απασχόλησης, καθώς και στη διαδικασία μετάβασης των αποφοίτων από τις σπουδές στην αγορά εργασίας.

¹ Για μια αναλυτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της έρευνας, της δειγματοληψίας και των αποτελεσμάτων που αφορούν στο σύνολο του δείγματος των αποφοίτων του ΑΠΘ, βλέπε την έκδοση του Γραφείου Διασύνδεσης ΑΠΘ με τίτλο «Μελέτη Απορρόφησης Αποφοίτων ΑΠΘ στην Αγορά Εργασίας» (Χ. Αθανασιάδου, 2006).

1.3. Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας

Ο πληθυσμός αναφοράς περιελάμβανε το σύνολο των αποφοίτων όλων των Τμημάτων του ΑΠΘ που είχαν αποφοιτούς τα ημερολογιακά έτη 1998-99-00. Με τον τρόπο αυτό μελετήθηκε η ένταξη των «νέων πτυχιούχων» στην αγορά εργασίας, 5 ως 7 χρόνια μετά την αποφοίτηση. Το παραπάνω διάστημα θεωρήθηκε επαρκές για να διερευνηθεί η διαδικασία μετάβασης, αφού ένα μεγάλο μέρος των αποφοίτων εκπληρώνει τη στρατιωτική του θητεία ή/και πραγματοποιεί μεταπτυχιακές σπουδές αμέσως μετά τη λήψη του πτυχίου. Σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.) που συνέλεξε η Οριζόντια Δράση, οι απόφοιτοι των ετών 1998-99-00 στο ΑΠΘ ανέρχονται στους 17601 (59,1% γυναίκες και 40,9% άνδρες).

Το δείγμα της έρευνας περιελάμβανε συνολικά 3102 αποφοίτους (60,9% γυναίκες και 39,1% άνδρες) των ετών 1998-99-00, από 38 Τμήματα του ΑΠΘ, τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν σε 26 επιστημονικούς κλάδους. Οι επιστημονικοί κλάδοι απαρτίζονται από συγγενείς επιστήμες, π.χ. επιστήμες αγωγής, ξένες γλώσσες, καλές τέχνες κτλ. Ωστόσο, η κατηγοριοποίηση ήταν αρκετά διευρυμένη, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι κλάδοι να περιλαμβάνουν ένα και μόνον Τμήμα. Το παραπάνω δείγμα αντιπροσωπεύει το 17,7% του συνολικού πληθυσμού της μελέτης και επιλέχθηκε με συστηματική στρωματοποιημένη δειγματοληψία. Η στρωματοποίηση έγινε με βάση το Τμήμα αποφοίτησης και την αναλογία ανδρών-γυναικών ανά Τμήμα.

Σύμφωνα με την κοινή μεθοδολογία της μελέτης, το μέγεθος του δείγματος ανά Τμήμα προέκυψε από τον στατιστικό τύπο: $n' = [SE(p)^2 * P * (1 - P)] / t^2$, με διάστημα εμπιστοσύνης 90%, $P = 30\%$ και διαστημική εκτίμηση $t = 7\%^2$. $P = 30\%$ σημαίνει ότι η πιθανότητα εμφάνισης ενός χαρακτηριστικού στον πληθυσμό δεν ξεπερνάει το 30% και του αντιθέτου του το 70%.

Το μέγεθος του δείγματος που έδινε ο παραπάνω στατιστικός τύπος ήταν 116 απόφοιτοι ανά Τμήμα. Καθώς το μέγεθος 116 απόφοιτοι ανά Τμήμα θεωρήθηκε σχετικά μεγάλο ως προς αυτό του πραγματικού πληθυσμού (σύνολο αποφοίτων ανά Τμήμα), εφαρμόστηκε η εξής στατιστική διόρθωση: $n = N * n' / N + n'$ (όπου, n είναι το τελικό μέγεθος του δείγματος μετά τη διόρθωση, n' είναι το μέγεθος του δείγματος 116, που προέκυψε από τον παραπάνω στατιστικό τύπο, και N είναι ο πληθυσμός, δηλαδή ο αριθμός αποφοίτων ανά Τμήμα). Η παραπάνω διόρθωση ανάγεται στην τεχνική FPS (Finite Population Sampling), εφαρμόζεται συχνά και χρειάζεται όταν ο στατιστικός πληθυσμός αναφοράς είναι πεπερασμένος. Έτσι, το μέγεθος του δείγματος ανά Τμήμα μειώθηκε. Εάν, όμως, μετά τη διόρθωση, το μέγεθος του δείγματος ήταν μικρότερο από 60, τότε διατηρήθηκε ο αριθμός 60 ανά Τμήμα. Τέλος, όπου δεν υπήρχαν 60 απόφοιτοι, έγινε πλήρης απογραφή των αποφοίτων.

2. Επιστημονικός κλάδος: Πολιτικοί Μηχανικοί

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της μελέτης, που αφορούν αποκλειστικά την απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του ΑΠΘ, το οποίο κατηγοριοποιήθηκε κάτω από τον επιστημονικό κλάδο Πολιτικοί Μηχανικοί.

2.1. Γενικά στοιχεία για το δείγμα

Το δείγμα του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών ήταν 99 απόφοιτοι, 65 άνδρες (65,7%) και 34 γυναίκες (34,3%). Σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ.Ε., το σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, των ετών 1998-99-00, ήταν 748 απόφοιτοι, 476 άνδρες (63,6%) και 272 γυναίκες (36,4%). Το δείγμα της έρευνας περιελάμβανε, επομένως, το 13,2% του συνόλου των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών

² L. Kish (1995). *Survey Sampling*. USA: Wiley.

(των ετών 1998-99-00) και υπήρξε αντιπροσωπευτικό τόσο του συνολικού πληθυσμού του Τμήματος, όσο και της αναλογίας ανάμεσα στα φύλα.

Το 93,2% των ανδρών αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών είχε εκπληρώσει τη στρατιωτική του θητεία, ενώ μόνον ένα 19,0% του συνόλου των αποφοίτων (ανδρών και γυναικών) είχε παιδιά τη χρονική στιγμή της έρευνας. Το 36,0% του δείγματος των αποφοίτων αυτών προέρχονταν από τη Θεσσαλονίκη, ενώ το 64,0% από άλλες πόλεις της Ελλάδας. Γι' αυτό και το 58,0% νοίκιασε διαμέρισμα στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια των σπουδών του (σε αντίθεση με το 42,0%).

Για το 41,7% των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, το οικογενειακό εισόδημα των γονέων τους φτάνει τις 20.000 ευρώ το χρόνο, για το 38,5% κυμαίνεται από 20.000 έως 30.000 ευρώ, ενώ για το 19,8% ξεπερνά τις 30.000 ευρώ το χρόνο. Επιπλέον, το 17,7% δήλωσε ότι οι γονείς τους αντιμετωπίζουν τις οικογενειακές-οικονομικές υποχρεώσεις τους δύσκολα έως πολύ δύσκολα, το 47,9% ούτε δύσκολα, ούτε εύκολα και το 34,4% σχετικά εύκολα έως πολύ εύκολα.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 1) απεικονίζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών. Με βάση τις απαντήσεις τους, το μεγαλύτερο ποσοστό των πατέρων (40,0%) έχει πτυχίο ανώτατης εκπαίδευσης, ακολουθούν οι πατέρες απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης (22,0%), ενώ τρίτοι κατά σειρά έρχονται όσοι έχουν απολυτήριο δημοτικού (19,0%). Από την άλλη, το μεγαλύτερο ποσοστό των μητέρων φαίνεται ότι έχει απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης (29,0%) ενώ ακολουθούν οι μητέρες που έχουν πτυχίο ανωτάτων σχολών (25,0%) και οι μητέρες που έχουν πτυχίο απολυτήριο δημοτικού (24,0%).

Πίνακας 1. Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων	Πατέρας	Μητέρα
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	1,0%	1,0%
Μερικές τάξεις δημοτικού	0,0%	1,0%
Απολυτήριο Δημοτικού	19,0%	24,0%
Απολυτήριο 3τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης	5,0%	10,0%
Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	22,0%	29,0%
Πτυχίο Ανώτερης Τεχνικής & Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	12,0%	9,0%
Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών	40,0%	25,0%
Μεταπτυχιακός τίτλος ή Διδακτορικό	1,0%	1,0%

2.2. Στοιχεία για τις σπουδές

Στη συνέχεια και στον Πίνακα 2 απεικονίζονται δεδομένα από τις απαντήσεις των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών σε ερωτήματα σχετικά με τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές τους σπουδές. Φαίνεται ότι, οι απόφοιτοι του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, σε ποσοστά που φτάνουν το 90%, είχαν το συγκεκριμένο Τμήμα μεταξύ των πρώτων τους επιλογών στις πανελλήνιες εξετάσεις και ενδιαφέρονταν σημαντικά για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών τους. Επίσης, το 79,0% των αποφοίτων δήλωσε ευχαριστημένο έως πολύ ευχαριστημένο από τις προπτυχιακές του σπουδές γενικότερα, δηλαδή από το πρόγραμμα σπουδών, τους διδάσκοντες, τις λειτουργικές υποδομές και τη διοικητική στήριξη του Τμήματος, ανεξάρτητα από το προσωπικό ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών. Επιπλέον, μόνο το 21,0% του δείγματος των αποφοίτων συμμετείχε σε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης κατά τη διάρκεια της φοίτησης, εφόσον σύμφωνα με το 40,0% των αποφοίτων δεν υπήρχε οργανωμένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, ενώ ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό αποφοίτων είχε

εμπειρία απασχόλησης (40,0%), κυρίως περιστασιακής (85%), κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός της πρακτικής).

Πίνακας 2. Στοιχεία για τις σπουδές	Ποσοστό αποφοίτων
Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών ήταν μεταξύ των πρώτων 5 επιλογών στις δηλώσεις προτίμησης των πανελλήνιων εξετάσεων	90,0%
Είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών	88,0%
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τις προπτυχιακές σπουδές	79,0%
Συμμετείχαν σε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	21,0%
Είχαν εμπειρία οποιασδήποτε εργασίας κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός πρακτικής)	40,0%
Είχαν περιστασιακή απασχόληση κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	85,0%
Κατέχουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος	99,0%
Παρακολουθούν ή έχουν ήδη ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές	38,4%
Εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	39,5%
Είχαν συνεχή απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτ. σπουδών	73,3%
Είχαν πλήρη απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτ. σπουδών	60,0%
Είχαν απασχόληση σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές	53,3%

Τη χρονική στιγμή της έρευνας, το 99,0% των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ότι είχε ήδη αποκτήσει την αντίστοιχη άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, ενώ το 38,4% ότι είχε ήδη ολοκληρώσει ή πραγματοποιούσε μεταπτυχιακές σπουδές. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 42,1% των αποφοίτων αποφάσισε να παρακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές για επιστημονικούς λόγους, το 21,1% για να βρει ευκολότερα εργασία αντίστοιχη των σπουδών του, το 34,2% για να έχει μια καλύτερη επαγγελματική εξέλιξη και το 2,6% για άλλους λόγους. Υψηλό είναι επίσης το ποσοστό αποφοίτων που δήλωσαν ότι εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών τους σπουδών (39,5%), με τη μορφή της συνεχούς (73,3%) και πλήρους απασχόλησης (60,0%). Τέλος, η απασχόληση αυτή φαίνεται ότι ήταν σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές για το 53,3% των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών.

2.3. Στοιχεία για την απασχόληση

Οι απόφοιτοι του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών δήλωσαν απασχολούμενοι σε ποσοστό 95,0%, άνεργοι σε ποσοστό 3,0% και μη ενεργοί σε ποσοστό 2,0%. Από όσους και όσες δήλωσαν απασχολούμενοι, το 92,6% δήλωσε ότι είχε μέχρι σήμερα εμπειρία σημαντικής απασχόλησης, το 100,0% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι και σημαντική απασχόληση, ενώ το 68,2% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι η πρώτη του σημαντική απασχόληση.

Στον Πίνακα 3 απεικονίζεται η μορφή της απασχόλησης, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, για το σύνολο των απασχολούμενων αποφοίτων. Φαίνεται ότι, οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών εργάζονται σήμερα ως αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό (38,9%), ενώ ακολουθούν οι συμβασιούχοι έργου απασχολούμενοι κυρίως σε έναν εργοδότη του ιδιωτικού τομέα, και στη συνέχεια, οι μισθωτοί στο δημόσιο τομέα (12,6%).

Πίνακας 3. Μορφή απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα	10,5%
Μισθωτοί στο δημόσιο τομέα	12,6%
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (ιδιωτικός τομέας)	24,2%
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (δημόσιος τομέας)	5,3%
Αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό	38,9%
Αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό	8,4%
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	0,0%

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 55,8% των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών απασχολείται στον τομέα των κατασκευών, ένα 22,1% σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και ένα 14,7% στον τομέα της δημόσιας διοίκησης και άμυνας. Το 3,2% των αποφοίτων δήλωσε ότι απασχολείται στον τομέα της εκπαίδευσης, ενώ μικρότερα ποσοστά αποφοίτων (της τάξης του 1,1%) δήλωσαν ότι απασχολούνται στον κλάδο της μεταποιητικής βιομηχανίας, του εμπορίου, των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών και της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας.

Στον Πίνακα 4 απεικονίζονται επιπλέον στοιχεία για την απασχόληση των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών.

Πίνακας 4. Στοιχεία για την απασχόληση	Ποσοστό αποφοίτων
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση	84,2%
Ο τόπος της σημερινής απασχόλησης είναι ο ίδιος με τον τόπο κατοικίας των γονέων	73,7%
Η σημερινή απασχόληση βρίσκεται στην πόλη των σπουδών	42,1%
Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση	42,1%
Η σημερινή απασχόληση είναι η δεύτερη απασχόληση	28,4%
Είχαν περιστασιακή απασχόληση πριν από τη σημερινή απασχόληση και μετά την αποφοίτηση	23,2%
Δεν έχουν μείνει άνεργοι καμία φορά μέχρι σήμερα	83,0%
Έχουν μείνει άνεργοι μία φορά μέχρι σήμερα	11,7%
Έχουν μείνει άνεργοι δύο φορές μέχρι σήμερα	3,2%
Συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης ή σε επιδοτούμενη, από τον Ο.Α.Ε.Δ., θέση εργασίας	21,1%

Φαίνεται ότι, σε ποσοστό 84,2%, οι απόφοιτοι δήλωσαν ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση, η οποία, ωστόσο, δεν βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη για το 57,9% των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών ΑΠΘ. Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση για το 42,1% των αποφοίτων του Τμήματος (των ετών 1998-99-00) και η δεύτερη απασχόληση για 28,4%, ενώ το 23,2% δήλωσε ότι είχε περιστασιακή απασχόληση πριν από τη σημερινή και μετά την αποφοίτηση. Επιπλέον, το 83,0% των αποφοίτων δήλωσε ότι δεν έχει μείνει άνεργο καμία φορά μέχρι σήμερα, το 3,2% ότι έχει μείνει άνεργο μόνο μία φορά, ενώ το 21,1% φαίνεται

ότι συμμετείχε σε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης ή κατείχε επιδοτούμενη από τον Ο.Α.Ε.Δ. θέση εργασίας.

Στον Πίνακα 5 απεικονίζεται το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της σημερινής και της προηγούμενης απασχόλησης ή μεταξύ της σημερινής απασχόλησης και της αποφοίτησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση ήταν η πρώτη τους απασχόληση. Προκύπτει ότι, ενώ για το 42,1% των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών το διάστημα εύρεσης της σημερινής απασχόλησης δεν ξεπέρασε τον ένα μήνα, για το 25,3% κυμάνθηκε από έξι μήνες έως δύο χρόνια, ενώ για το 13,7% των αποφοίτων το διάστημα αυτό ήταν μεγαλύτερο των δύο ετών.

Πίνακας 5. Διάστημα εύρεσης της απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μέχρι 1 μήνα	42,1%
Από 1 μήνα έως 6 μήνες	11,6%
Από 6 μήνες έως 1 χρόνο	4,2%
Από 1 χρόνο έως 2 χρόνια	21,1%
Πάνω από δύο χρόνια	13,7%
Ξεκίνησε κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	7,4%

2.4. Στοιχεία για τους μισθωτούς και τους συμβασιούχους έργου

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν τις κατηγορίες των μισθωτών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, καθώς και τις κατηγορίες των συμβασιούχων έργου που απασχολούνται κυρίως σ' έναν εργοδότη, τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου τομέα. Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 6) απεικονίζεται ο τρόπος με τον οποίο οι συγκεκριμένες κατηγορίες αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών βρήκαν την απασχόλησή τους. Στο συγκεκριμένο ερώτημα, οι απόφοιτοι μπορούσαν να επιλέξουν μέχρι τρεις απαντήσεις. Προκύπτει ότι, το μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων αυτών βρήκε τη σημερινή του απασχόληση από τις οικογενειακές ή φιλικές γνωριμίες, από τους διαγωνισμούς (κυρίως του δημοσίου τομέα) και από τις αγγελίες στον τύπο ή στο διαδίκτυο.

Πίνακας 6. Τρόπος εύρεσης εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Οικογενειακές γνωριμίες και φίλοι	19,0%
Προηγούμενοι εργοδότες ή συνάδελφοι	0,0%
Συστάσεις καθηγητών	3,0%
Διαγωνισμός	14,0%
Αγγελίες από τον τύπο, διαδίκτυο	13,0%
Ο.Α.Ε.Δ.	0,0%
Γραφείο Διασύνδεσης	0,0%
Επετηρίδα	0,0%
Πρακτική άσκηση προπτυχιακών σπουδών	0,0%
Άλλο	2,0%

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται το είδος αυτής της απασχόλησης. Οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος (54,0%) απασχολούνται σε προσωρινές θέσεις εργασίας με συμβάσεις έργου, ενώ ένα μεγάλο ποσοστό αποφοίτων κατέχει μόνιμες θέσεις

εργασίας, είτε ως δημόσιοι υπάλληλοι (24,0%) είτε με συμβάσεις αορίστου χρόνου (22,0%).

Πίνακας 7. Είδος απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Σταθερή – σύμβαση αορίστου χρόνου	22,0%
Σταθερή – δημόσιος υπάλληλος	24,0%
Προσωρινή – σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου	0,0%
Προσωρινή – σύμβαση έργου	54,0%

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η σημερινή απασχόληση είναι πλήρης για το σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών που εργάζονται ως μισθωτοί και ως συμβασιούχοι έργου. Επιπλέον, το 22,0% των αποφοίτων αυτών δήλωσε ότι εργάζεται σε επιχείρηση ή φορέα που απασχολεί από 1-9 άτομα, το 30,0% ότι εργάζεται σε επιχείρηση ή φορέα που απασχολεί από 10-49 άτομα, ενώ το 48,0% ότι εργάζεται σε επιχείρηση ή φορέα που απασχολεί πάνω από 50 άτομα ως μισθωτό προσωπικό. Παρά το γεγονός ότι το 68,0% αυτών των αποφοίτων του Τμήματος πιστεύει ότι υπάρχουν θετικές προοπτικές επαγγελματικής εξέλιξης στη σημερινή του απασχόληση, ένα 32,0% αισθάνεται ότι κινδυνεύει να χάσει την απασχόλησή του στο άμεσο μέλλον. Επίσης, παρά το γεγονός ότι το 94,0% πιστεύει ότι το αντικείμενο της εργασίας του αντιστοιχεί αρκετά έως απόλυτα με τις σπουδές του, ένα 32,0% πιστεύει ότι ο εργοδότης του θα μπορούσε να προσλάβει έναν απόφοιτο ΤΕΙ για την ίδια θέση και για το αντικείμενο της εργασίας του. Τέλος, το 20,0% της εν λόγω κατηγορίας δήλωσε ότι οι εργοδότες προτιμούν να προσλαμβάνουν άνδρες για τις σχετικές θέσεις εργασίας.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 8) απεικονίζονται οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές των μισθωτών και των συμβασιούχων έργου, αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών. Όπως φαίνεται στον Πίνακα, μόνο το 2,0% δήλωσε καθαρές μηνιαίες αποδοχές έως 700 ευρώ, το 34,7% από 701-1100 ευρώ, ενώ το 63,2% δήλωσε καθαρές αποδοχές πάνω από 1101 ευρώ το μήνα.

Πίνακας 8. Καθαρές μηνιαίες αποδοχές	Ποσοστό αποφοίτων
Έως 500 ευρώ	0,0%
501 έως 700 ευρώ	2,0%
701 έως 900 ευρώ	10,2%
901 έως 1100 ευρώ	24,5%
1101 έως 1300 ευρώ	22,4%
1301 ευρώ και πάνω	40,8%

2.5. Στοιχεία για τους αυτοαπασχολούμενους

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν την κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών. Το ποσοστό των αποφοίτων που αυτοαπασχολείται φτάνει το 47,3% στο σύνολο των απασχολούμενων πτυχιούχων του Τμήματος (βλ. Πίνακα 3). Στον Πίνακα 9 απεικονίζονται οι βασικές πηγές οικονομικής στήριξης που είχαν οι απόφοιτοι για τη δημιουργία της επιχείρησής. Στο συγκεκριμένο ερώτημα υπήρχε δυνατότητα πολλών επιλογών. Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των αποφοίτων, οι περισσότεροι

ενισχύθηκαν οικονομικά από το οικογενειακό ή το φιλικό τους περιβάλλον αλλά και από τις προσωπικές τους αποταμιεύσεις.

Πίνακας 9. Πηγές οικονομικής στήριξης	Ποσοστό αποφοίτων
Οικονομική ενίσχυση από οικογένεια ή φίλους	34,0%
Οικονομική ενίσχυση από τράπεζα	0,0%
Συνέχιση οικογενειακής επιχείρησης	1,0%
Κρατική ενίσχυση ή ευρωπαϊκό πρόγραμμα	0,0%
Δικές μου αποταμιεύσεις	14,0%

Τέλος, εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι το 91,1% των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών που αυτοαπασχολείται πιστεύει ότι η επιχείρησή του έχει θετικές προοπτικές στο άμεσο μέλλον.

2.6. Στοιχεία για την επιθυμητή εργασία

Το 34,4% των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να εργάζεται στο δημόσιο τομέα, το 62,5% ότι θα ήθελε να έχει τη δική του επιχείρηση και μόνον το 3,1% δήλωσε ότι θα ήθελε να εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα. Στον Πίνακα 1ο απεικονίζονται τα κριτήρια με τα οποία οι απόφοιτοι του Τμήματος επέλεξαν την επιθυμητή εργασία. Οι ερωτηθέντες μπορούσαν να επιλέξουν έως δύο απαντήσεις. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους, σημαντικότερο κριτήριο για τους περισσότερους θεωρείται η αυτονομία που παρέχει μια μορφή απασχόλησης. Ακολουθούν, με μικρότερα ποσοστά αποφοίτων, οι προοπτικές εξέλιξης, οι καλές αμοιβές, η ασφάλεια και η συμβατότητα της εργασίας με τις υποχρεώσεις της οικογένειας.

Πίνακας 10. Κριτήρια επιθυμητής εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Ασφάλεια	19,0%
Καλές αμοιβές	24,0%
Συμβατό με την οικογένεια	18,0%
Αυτονομία	50,0%%
Προοπτικές εξέλιξης	38,0%
Άλλο	7,0%

Τέλος, εξαιρουμένων των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών που είχαν ήδη δημιουργήσει τη δική τους επιχείρηση, το 45,3% των αποφοίτων του παραπάνω Τμήματος δήλωσε ότι έχει σκεφθεί ήδη την ίδρυση μιας ατομικής επιχείρησης. Οι λόγοι για τους οποίους το παραπάνω ποσοστό αποφοίτων δεν έχει ξεκινήσει ακόμη την ίδρυση της επιχείρησης αφορούν την έλλειψη του απαραίτητου κεφαλαίου (11,0%), της απαιτούμενης ωριμότητας (5,0%), της σχετικής επαγγελματικής εμπειρίας (4,0%), του δικτύου πελατών (3,0%), και, τέλος των γνώσεων και της σχετικής πληροφόρησης.

3. Συμπεράσματα

Στην παρούσα έρευνα, συμμετείχε το 13,2% των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του ΑΠΘ, των ετών 1998-99-00. Από αυτούς το 65,7% ήταν άνδρες και το 34,3% ήταν γυναίκες.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, φαίνεται ότι ένα μεγάλο ποσοστό αποφοίτων (64,0%) του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του ΑΠΘ κατάγεται από άλλες πόλεις της Ελλάδας (εκτός Θεσσαλονίκης) και, μάλιστα, από οικογένειες μεσαίου έως χαμηλού εισοδήματος που δεν ξεπερνά τις 20.000 ευρώ το χρόνο (41,5%). Αξίζει να σημειωθεί ότι, για το 90,0% των αποφοίτων, το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών βρισκόταν μεταξύ των πρώτων πέντε του επιλογών στις εισαγωγικές εξετάσεις. Επιπλέον, το 79,0% των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ευχαριστημένο από τις προπτυχιακές του σπουδές γενικότερα, ενώ το 38,4% δήλωσε ότι είτε ολοκλήρωσε είτε εξακολούθησε να παρακολουθεί μεταπτυχιακές σπουδές τη χρονική στιγμή της έρευνας.

Το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών φτάνει σήμερα το 95,0%. Μάλιστα, οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών εργάζονται σήμερα ως αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό (38,9%), ενώ ακολουθούν οι συμβασιούχοι έργου απασχολούμενοι κυρίως σε έναν εργοδότη του ιδιωτικού τομέα, και στη συνέχεια, οι μισθωτοί στο δημόσιο τομέα. Επιπλέον, το 84,2% των αποφοίτων δήλωσε ευχαριστημένο από την απασχόλησή του, η οποία δεν είναι η πρώτη απασχόληση σχεδόν για το σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος (57,9%).

Τέλος, το 62,5% των αποφοίτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να ιδρύσει τη δική του επιχείρηση, με κριτήριο κυρίως την αυτονομία, τις προοπτικές εξέλιξης και τις καλές αμοιβές που παρέχει η συγκεκριμένη μορφή εργασίας. Ωστόσο, το 45,3% των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ότι έχει σκεφθεί σοβαρά την ίδρυση ατομικής επιχείρησης, αλλά δεν την έχει ξεκινήσει ακόμη κυρίως εξαιτίας ελλείψεων στο απαραίτητο κεφάλαιο και στην απαραίτητη ωριμότητα.